

آموزه‌های بازآفرینی شهری پایدار (مفاهیم)؛
پروژه بازآفرینی محله یاری ایران (میا): ۵

معرفی مفاهیم پیشاهنگ؛
کتاب پنجم: برنامه‌ریزی
مشارکت‌مبنا و مشارکت‌محور

شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران

بهار ۱۳۹۶

سرشناسه: پیران، پرویز، ۱۳۳۹-

عنوان و نام پدیدآور: معرفی مفاهیم پیشاهنگ: کتاب پنجم: برنامه‌ریزی مشارکت‌مبنا و مشارکت‌محور / نویسنده پرویز پیران؛ به کوشش مهسا سحرخیز؛ زیر نظر دفتر مطالعات کاربردی و امور ترویجی؛ [برای] وزارت راه و شهرسازی شرکت عمران و بهسازی شهری ایران (مادر تخصصی).

مشخصات نشر: تهران: سازمان عمران و بهسازی شهری، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۴۹ ص: جدول، نمودار.

فروست: آموزه‌های بازآفرینی شهری پایدار (مفاهیم): پروژه بازآفرینی محله‌یاری ایران (میا): ۵.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۹۲۱-۱-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیا.

موضوع: محله‌ها — مشارکت شهروندان

موضوع: Neighborhoods—Citizen participation

موضوع: محله‌ها — ایران — مشارکت شهروندان

موضوع: Neighborhoods — Iran — Citizen participation

موضوع: محله‌ها — ایران — مهندسی — عوامل انسانی

موضوع: Neighborhood planning — Iran — Human factor

موضوع: توسعه پایدار شهری — ایران — برنامه‌ریزی

موضوع: Sustainable urban development — Iran — Planning

شناسه افزوده: سحرخیز، مهسا، ۱۳۷۰-

شناسه افزوده: شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران

شناسه افزوده: شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران، دفتر مطالعات کاربردی و امور ترویجی

شناسه افزوده: سازمان عمران و بهسازی شهری

شناسه افزوده: آموزه‌های بازآفرینی شهری پایدار (مفاهیم): پروژه بازآفرینی محله‌یاری ایران (میا): [ج] ۵.

رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ ج ۵ / ۹۸۱ / HT

رده‌بندی دیوبی: ۳۰۷/۷۶

شماره کتابشناسی ملی: ۴۷۰۴۲۴۲

وزارت راه و شهرسازی
شماره ۱۳۹۶
(معماری)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

آموزه‌های بازآفرینی شهری پایدار (مفاهیم): پروژه بازآفرینی حله‌یاری ایران (میا): ۵
عنوان کتاب: معرفی مفاهیم پیشاهنگ: کتاب پنجم: برنامه ریزی مشارکت‌مبنا و مشارکت‌محور
نویسنده: پرویز پیران

به کوشش: مهسا سحرخیز

زیر نظر: دفتر مطالعات کاربردی و امور ترویجی

صفحه‌آرایی: مهسا سحرخیز

چاپ نخست: بهار ۱۳۹۶ شماره‌گان: ۱۰۰۰

قیمت: ۸۵۰۰۰ ریال

دفتر مرکزی: تهران - میدان ونک - خ شهید خدای - پ ۵۱

تلفن: ۰۲۱-۸۸۷۸۸۸۶۰-۱ نمابر: ۰۲۱-۸۸۷۹۸۹۲

پست الکترونیکی: motaleatekarbordi@gmail.com

وبسایت: www.udrc.ir

استفاده از اطلاعات این کتاب با ذکر منبع بلامانع است.

تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است.

پیشگفتار

بر مبنای فرهنگ معماری و شهرسازی امروز، با درس گرفتن از تجربه‌های بهسازی و نوسازی پشت سر گذارده شده، بازآفرینی شهر و ارتقاء کیفیت زندگی در شهر تحقق نخواهد یافت جز از طریق هم‌افزایی و همسویی تمام کنشگران این عرصه که به طور قطع می‌بایست در چارچوب راهبری فراگیر و مدیریتی یکپارچه انجام شوند. مفهوم بازآفرینی شهری به سبب در بر داشتن توانان ابعاد متنوع محیطی، اجتماعی و اقتصادی، با مفهوم توسعه پایدار، پیوندی استوار دارد. اگرچه یکسان نبودن چگونگی و نوع همسویی و تعامل کنشگران عرصه‌های کالبدی، اجتماعی و اقتصادی امری بدیهی است و از این رو در سطح بین و محیطی ساختار ویژه خود را می‌طلبد.

مردم، بر کنار از تمامی مسائل پیش گفته، باید به عنوان محور اصلی و دیرینه‌ترین رکن تمامی برنامه‌ها و پروژه‌ها به شمار آیند و مورد توجه قرار گیرند. از این روی هر سه بحس یا نیروهای پیش‌برنده‌ی فرایندهای یاد شده، یعنی دولت، بخش عمومی (بویژه شوراها و شهرداری‌ها) و بخش خصوصی، باید در کنار مردم با هماهنگی کامل و همراهی یکپارچه، بویژه در زمینه‌ی رویکردها و سیاست‌ها به کنش پردازند و در عین حال نقش‌های ویژه خود را نیز فراموش نکرده و به بهترین شکل آن را ایفا کنند.

حیاتی شدن جستجوی راهکارهای خلاق، نوآورانه، کارآمد، عملیاتی و تحقق‌پذیر برای تقویت و نهادینه کردن مفاهیم کلیدی از جمله کیفیت، مشارکت پویا و واقعی، آن هم در عرصه‌های تخصصی و مدیریتی، به همراه تأکید بر نقش بی‌بدیل دولت در تمامی حیطه‌ها و از جمله در فراهم آوردن زمینه‌ها و ابزار لازم، اموری غیر قابل انکارند.

شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران با درک شرایط حاضر و در جایگاه نهاد متولی ارتقاء کیفیت حیات شهری در دولت و به عنوان محوری‌ترین تسهیلگر، بر آن است تا به ساده‌ترین شیوه ممکن، مفاهیم، تجارب و دستورالعمل‌های حوزه تخصصی بازآفرینی شهر را به‌یادار را در دسترس تمامی کنشگران این حوزه قرار دهد. مجموعه در پیش روی از کار مطالعاتی ارزشمندی است که توسط استاد ارجمند جناب آقای دکتر پرویز پیران تحت عنوان «برنامه جامع آموزش چند روشی و چند منظوره» به درخواست این شرکت به فرجام رسیده است. جلد به چاپ رسیده است. ضمن سپاس فراوان از استاد محترم که با دقت نظر و توجه ویژه حاصل تجربه و دانش سالیان خود را در اختیار ما و همه علاقمندان و تلاشگران این راه نهاد، رزومند آگاهی از دیدگاه‌های تمامی خوانندگان و متخصصان گرانقدر هستیم.

شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران

سهرات

پيشگفتار

برای تبرک

الف	سر سخن	
۱	برنامه ریزی مشارکت‌مب و مشارکت‌محور	
۱	برنامه‌ریزی محله‌ای	
۷	مدل‌های برنامه‌ریزی محله‌ای	
۷	الف- مدل عقلانی	
۹	ب- مدل سازماندهی اجتماع محلی یا کامیونیتی	
۱۱	ج- مدل توسعه‌ی دارای محور کامیونیتی	
۲۱	مشارکت همگانی یا عمومی در فرآیند برنامه‌ریزی	
۲۵	اصول برنامه‌ریزی موفق محله‌ای	
۲۷	انواع مشارکت همگانی	
۲۹	چالش‌های مشارکت همگانی و برنامه‌ریزی مشارکت‌مبنا و مشارکت‌محور	
۳۰	برنامه آموزش پروژه بازآفرینی مشارکت‌مبنا و مشارکت‌محور محله‌ای	
۳۸	حسن ختام	
۳۹	منابع	